

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

No. 21 215 — VOLUME LIII—LETNIK LIII NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 5, 1945 — PONEDELJEK, 5. NOVEMBRA, 1945

Tel. CHelsea 3-1242

POZOR, NAROČNIKI...

Naročnikom naznamo, da več ne pošljamo potrdil za poslano naročino. Zadostuje potrdilo poleg naslova na listu, do katerega dne, meseca in leta je načrtna plačana.

Uprava

DRŽAVLJANSKA VOJNA NA KITAJSKEM

Kitajska komunistična armada, ki šteje kakih 120,000 mož in je oborožena z japonskim orožjem, od treh strani prodira proti provinci Sujan. — Poročilo iz Peipinga naznanja, da so se pričeli novi boji v provinci Sinkiang in da se boji nadaljujejo v Honanu.

Poveljnik kitajske vladne armade v Sujanu general Fu Coji poroča, da komunisti prodirajo proti Sujanu od severa, vzhodno in juga. Poročilo pravi, da je komunistična armada mnogo močnejša in boljše oborožena, kot pa vladna armada in ji poveljujejo najboljši komunistični poveljniki.

Komunisti so se oborožili z orožjem, ki so ga dobili v velikem japonskem skladisču v Kalaganu v sosednji Šansi provinci. Imajo 11 tankov, 2000 topov, 20,000 pušk, 2000 ton streljiva in dovolj živeža za več kot 200,000 vojakov za deset let.

Nad 30,000 komunistov že naslikuje glavno mesto Sujana. Kvejsuj in neko nepotrijetno poročilo pravi, da so komunisti mesto že zavzeli.

Ameriški armadni aeroplani nadzirajo Peiping-Tiencin železnicu na razdaljo 60 milij. Kitajska armada je bila ojačena na tem kraju s padalnimi četami, ki so jih pripeljali ameriški aeroplani.

Poročilo tudi pravi, da so ameriški vojaki v Peipingu v svojih vojašnicah, ker je bilo sporočeno, da se hočejo komunisti polasti nekega letala, ki ga drže Amerikanici.

Neko poročilo iz Ururči naznamenja, da so se pričeli novi boji v severozapadnem Sinkiangu ob sovjetski Kazaški republiki in da je ob južni meji Honana zbrana komunistična armada.

Naši južni sosedje

Mexico Ciudad, Mexico. — Miški, ki so dosedaj mirno živeli v starem posluju španskega poslanstva, št. 8, Calle Londres, morajo sedaj iskat drugo stanovanje. Dosedaj jih je le včasih motil stari oskrbnik poslopja ali palače, katera je ostala zaprita, od kar je španski fašisti, Francisco Franco, prevzel vladu na Španskem. Sedaj se pa morajo preseletiti, kajti v špansko poslanstvo se bodo preselili Diego Martinez Barrio, predsednik španske republikanske vlade v inozemstvu, kateri se bode v Francovem poslanstvu nastanili z vsemi člani svoje obitelji. Tako je predlagala mehiška vlada in to se bude tudi zgodilo dne 7. novembra, ko pridejo semkaj tudi člani parlamenta španske republike. V palači se bode nastanili tudi ministerški predsednik španske republike Jose Giral, kateri upa, da bodo poveleni bodiči vladu svobodne Španske domov v Madrid.

Radi izjavljene konference v Londonu in odgovrite namejane ameriške konference v Rio de Janeiro, se je izgon Francisco Franca iz Španske nekoliko zavlek, toda do tega pride prej ko slej prav govor, kajti znamo je, da Rusija podpira te želje in zahteve španskega naroda, in sicer kljub vsem vatičanskim podporam, katera dobiva vodja španskih fašistov.

Španski fašistični poslanik, Augusto Ibanez Caudillo, je sedaj postal nekako neviden. Preje je prihajal vsaki dan k večerji in šampetu v nek tukajšnjem petdolarski restavrant, toda sedaj zahaja redno v tukajšnjem portugalsko poslanstvu, ki je neutralno in toraj bolj varno, kajti časi se tukaj izredno spreminja, tako da bode Caudillo kmalu postal fašističen begunc.

Kanadski, angleški in ameriški katoličani, so se dne 10. m. oblekli v svoje praznične obleke in nekateri med njimi so si svoje glave pokrili z evropskimi cilindri, in — odšli

60,000 vojakov in da je že zavzela Caojang in ogroža štiri druga mesta severno od Hankova. V Činkingu komunistični list "New China Daily" dolži kitajsko vlado, da "obtežuje" državljanško vojno s tem, da preveč ohola nastopa v pokrajnah, ki so bile osvobojene Japonci v in da ameriško orožje igra važno vlogo v kitajski državljanški vojni.

General Tu Laming, poveljnik kitajske narodne armade v severni Kitajski pravi, da je ruski poveljnik v južni Mandžuriji zajamčil varno izkrcanje narodne armade v pristanišču Jinkovu, ki ga drže kitajski komunisti in ki so prisegli, da bodo mesto branili do smrti.

General Tu je rekel, da se je sestal z russkim maršalom Rodionom J. Malinovskim v Hsingkingu 29. oktobra in mu je obljubil, da se more narodna armada varno izkrcati v pristanišču.

Pristanišče pa drže komunisti in posadka 500 mož je bila v zadnjih 24 urah povečana na skor 5000 vojakov. Kitajska armada, ki se namerava izkrcati v Jingkovu, je še na morju na transportih, katerim poveljuje ameriški admiral Daniel E. Barbey.

Danes imajo sestanek Barbey, Tu in Jeonov na neki ameriški bojni ladji v bližini Jingkova, da ugotove, ako so Rusi pripravljeni jamčiti varno izkrcanje kitajske narodne armade.

ZANIMANJE ZA STALINOV GOVOR

Državni departement in ameriški diplomati z velikim zanimanjem čakajo na govor maršala Stalina jutri zvečer, na predvečer obletnice boljeviške revolucije. Znamo je, da Stalin vedno govoril zelo odkrito in v Washingtonu prizakujejo, da bo sedaj govoril o obnovitvi priateljskih odnosov med tremi velikimi, o volitvah v balkanskih državah, o svetovalni komisiji za Daljni Izток in o atomski bombi.

Državni deparment je prepričan, da bo Stalin uglađil pot za poravnavo nesporazuma, kateri je nastal na konferenci petih vnašnjih ministrov v Londonu in ki je v mnogih drugih zadevah nastal še večji med Rusijo in Združenimi državami.

Ameriški vojaki v Angliji

V Angliji je sedaj samo še 76,859 ameriških vojakov, medtem ko jih je bilo med vojno več 1,526,965.

Kupujojo Victory Bondes potom Pay-Roll Savings Plan.

RUSKO ČASOPISJE O UPORU NA JAVI

Ruski list "Novi čas" v svojem uvodnem članku piše o uporu v jugovzhodni Aziji in pozdravlja narodno osvobodilno gibanje v Holandski Vzhodni Indiji in v Francoski Indo-Kini ter ostro obsoja obnovitev starega kolonialnega položaja.

Alexander Guver v svojem članku pravi, da ima Anglija velike gospodarske interese v obeh krajih in Anglež obsoja, ker se poslužujejo oborožene sile, da zopet obnove holandske in francoske kolonije. List pravi, da je poraz fašizma zelo vplival na narode v Aziji ter skušajo doseči svojo neodvisnost.

"Obnovitve kolonialne vlade v stari obliki narodi Indonezije in Indo-Kine ne morejo več sprejeti ter se proti temu upirajo. Napredne sile narodov stope neomajno na strani ljudstev, ki hrepene bo svobodi in imajo tudi pravico do svobode," pravi list.

Kanadski, angleški in ameriški katoličani, so se dne 10. m. oblekli v svoje praznične obleke in nekateri med njimi so si svoje glave pokrili z evropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

so si svoje glave pokrili z ev-

ropskimi cilindri, in — odšli

množično japonsko orožja. An-

gleški in nekateri med njimi

</div

"Glas Naroda"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Saker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

NA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDROUŽENJE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.50; ZA POL LETA — \$3.50; ZA ČETRT LETA — \$2.—
ZA JUGOSLAVIJO — \$8.— LETNO: \$4.— ZA POL LETA — \$2.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni soboto, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHElsea 3-1242

Slovenski kandidati za Dom narodov (senat) Jugoslavije

IZ URADA SLOVENSKO-AMERIŠKEGA NARODNEGA SVETA—CHICAGO

Politično vodstvo slovenske AVNOJ je Antifašistično vije-
ga naroda (IOOF, izvršni odbor narodnega osvobojenja Ju-
bor osvobodilne fronte) je se-
stavljal predlog kandidatov in
namestnikov, katere naj bi
GOOF je Glavni odbor osobo-
slovensko ljudstvo na tajnih
svobodnih in demokratičnih
volitvah 11. novembra letos
izbralo v Dom narodov (zvez-
ni senat), ki bo z Zvezno skup-
ščino tvoril dvodomno ustavo
dajno skupščino. Ta seznam
kandidatov, izmed katerih bo
25 senatorjev ter 25 namestni-
kov, je predložen v javno raz-
pravo, da narod sam izrazi
svoje misli o kandidatih ter
o morebitnih popravkih in
spremembah.

Včasih so se na kandidat-
nih listah vrstili le ljudje, ki
so bili največji politični sle-
parji, gospodarski izkoris-
tevalci in sovražniki preproste-
ga naroda. Med njimi smo sre-
čali predvsem advokate in ne-
sranske demagoge, ki so svojo
gospodarsko vsemogočnost ho-
teli utrditi še v politično. Z
bajnimi obljubami so slepili
svoje volilce in jih s podku-
panjem lovili na limanice,
da so si klub najhujšemu te-
rorju žandarskih bajonetov in
volilnim goljufijam z največ-
jim trudom mogli pridobiti
"zaupanje ljudstva". (Večina
teh nekdanih "kandidatov"
danes tava po Italiji in Av-
striji, odkoder pošiljajo mile
glasove v Ameriko za pomoč.)

V prvih dneh organizovanja Sovjetske Zveze, prišlo je se-
veda do neprilik med cerkevnimi oblastmi in sovjetskimi
vodji, toda te neprilik se nastale izključno le radi političnih,
državnih in gospodarskih, — nikakor pa ne radi verskih vzro-
kov. Sovjetske oblasti so namreč sklenile — baš kakor so
sklenili ustanovitelji republike Zjednjenih držav —, da lo-
čijo cerkev od države. Sovjetskim oblastim je bilo tudi dobro
znano, da se je to ustanoviteljem naše republike le deloma
posrečilo, in tako so se mnogo nancili iz naših lastnih sku-
senj. Radi tega so sklenili, da je treba cerkev ločiti od vsakega
političnega gibanja, kakor tudi od družabnih in gospodarskih
zadev, oziroma od vsega posvetnega delovanja, nikakor pa ne
od vere kot take. Vse to so izvršili povsem dobro, tako, da
se sedaj prav lahko trdi, da je vera v Rusiji popolnoma čista,
kajti vse vere v Rusiji se sedaj bavijo le z božanstvi, nebesi
in pekli, oziroma z onim, kar se zgodi z ljudmi potem, ko so
mrtvi, dočim skrbe drugi zavodi in druge oblasti za ljudi,
tukler se še pri življenju.

V Sovjetski Zvezi skrbi vlada, oziroma država za to, da
se čuvajo verske pravice vsakega državljanega, tako, da za-
more po svoji lastni veri in veri svojih dedov moliti ter iz-
vrševati svoje verske obrede — ako to ne škoduje verskim
gospodarskim in političnim pravicam kake druge osebe. To
pomenja, da v Sovjetski Zvezi obstoji vera za vsakogar, ki
želi po veri živeti, nikakor pa ne za one ljudi, ki skušajo
svoje ideje vsliti drugim ljudem.

Pri nas, v Ameriki, je splošno znano, da mora mnogo
ljudi v javnosti prikrivati svoje verske nazore ali pa izjaviti,
da se pripadniki te ali one vere in sicer morajo to storiti radi
političnih, družabnih in gospodarskih razlogov, oziroma raz-
logov, ki nimajo prav ničesar opraviti z "onim svetom".
Tognje le z posvetnimi razmerami. Politici in družben
ugled ter gospodarsko stanje in položaj posameznika je čestokrat
škodovan, ako se doličnik ne strinja v verskem oziru
z ljudmi, kateri so pripadniki one vere, ki v tem ali onem
kraju prevladuje. In glasom poročila znanega odbora "Chi-
cago Civil Liberties Committee", kateri odbor se sedaj borii
proti namernemu vsljiju verskega podluga učencem, ki
niso z tem zadovoljni, javlja, da imamo pri nas, v Ameriki,
kar 256 različnih ver in verskih naziranj!

Položaj pri nas, v Ameriki, je za sedaj tak, da je mnogo
naših državljanov moralno prisiljenih, da izjavljajo, da so
pripadniki te ali one vere, dasiravno temu niti oni sami ne
verjamejo. Toda to so prisiljeni storiti, ako hočejo mirno ži-
veti v tej ali oni občini. Ameriško dečo se čestokrat prisili,
da spada k veri svojih staršev, sorodnikov in varhov. Pre-
bivalstvo Rusije nima teh ovir v svojem napredku, kajti
takoj vlada verska svoboda, oziroma svoboda, katero mi še
vedno nismo zadobili v polni meri.

Give More Than Thanks

NEW YORK NATIONAL WAR FUND

David O. Selznick predstavlja
INGRID BERGMAN
GREGORY PECK
v Alfred Hitchcock-ovem
SPELBOUND
ASTOR New York
— Zaporedno od 9.30 AM —
Polnočna predstava vsak večer

Theatre Guild predstavlja
CAROUSEL
Nova glasbena igra po slavnem evropskem igri "Lilliom" od Molnarja.
Glasba Richard Rogers-a.
Knjiga in besedilo
Oscar Hammersteina 2-tega.
Pod vodstvom Ronben Mamoulian.
Ples: Agnes de Mille.
z John Raitt — Jan Clayton

MAJESTIC THEATRE 44th St. pri Broadwayu. CI 6-0730. Zvečer ob 8.30, popoldne čet. ob 8.30. Zračno blagajne

Glasbena privlačnost Theatre Guild
OKLAHOMA!
Glasba Richard Rogers
Knjiga in besedilo
Oscar Hammerstein 2-gl. — Pod vodstvom Ronben Mamoulian
Ples: Agnes de Mille
Joseph Buloff * Ruth Weston
Harold Keel * Betty Jane Watson
ST. JAMES THEA. W. 44th St.
Matinee: v četrtek in sobotah
Zračno blagajne

NAJZADNJA CELOTNA SLIKA
MARŠAL TITO IN JUNAŠKI JUGOSLOV.
PARTIZANI
FILM NA KRVAVIH BOJNIH POLJAH JUGOSLAVIJE
CITY Theatre 14th STREET (near 4th Ave.) NEW YORK

RAZGLEDNIK

INDONEZIJA

Indoneška republika, katero je prebivalstvo nizozemskega kolonialnega otoka Java, ravnomerno proglašilo, obsega velike in male otoke, katere so si Nizozemci brez vsake pravice in načelnik odseka za izgradnjo narodne oblasti, član IOOF.

24.

*Levstik Jože*inženir, po-
močnik ministra za kmetijstvo
pri NVS.

25.

Jakov Božidar, akadem-
ski slikar.

26.

Toman Tone, delavec,

Narodna vlada Slovenije; GO

pomočnik ministra za social-

je

Glavni odbornik! ZMS je

no politiko pri NVS.

27.

Malešič Matija, tehnik,

major.

28.

Krmelj Maks, kmet,

član IOOF, predsednik GO

Zveze slovenskih zadrug.

29.

Maček Polde, tesar,

član GOOF.

30.

Vipotnik Janez, podpol-

kovnik, predsednik GO

Zveze

mladine Slovenije (ZMS).

31.

Ocepek Angelca, delavec,

ka, predsednica gl. odbora

AFZ.

32.

Sentjurc Lidija, profe-

sor, član IOOF.

33.

Snoj Franc, min. NVS.

34.

Lube Franc, učitelj, se-

kretar SNOS-a, član IOOF.

35.

Dolinšek Tone, delavec

član GOOF.

36.

Klanjšeg Jože, podpol-

kovnik, šef kabine socialne

ga ministarstva NVS.

37.

Svetina Ivo, učitelj.

38.

Obračun dr. Rudolf

zdravnik, šef kabine social-

nega ministarstva NVS.

39.

Jordan Marija, delavka

članica OOF Maribor.

40.

Mahnič Angelca, stu-

dentka, tajnik GO AFZ.

41.

Susertič Tone, železničar,

član nadzorne komisije

IOOF.

42.

Švara Dušan, podpolkov-

nik.

43.

Šilih Niko, polpolkov-

nik.

44.

Rupena Mara, učiteljica,

članica GO AFZ.

45.

Lokovšek Ivan, podpol-

kovnik, komandant mesta Ljubljana.

46.

Ravnihar - Zupančič, dr.

Božena, zdravnik, major.

47.

Zlatner Mirko, podpol-

kovnik.

48.

Turnher Edmund, učitelj,

sekretar nadzorne komisije

IOOF.

49.

Potočnik dr. Miha, pra-

vnik.

50.

Janko Rudolf, podpol-

kovnik.

Franc Snoj na množičnem zborovanju v Trebnjem

Dne 16. septembra so se vršila v vseh okrajnih in okrožnih središčih Slovenije predstavitev. Kandidati so slovenski delavci, kmetje in delavci in mladinci, ki so v boju na življenje in smrt ostali zvesti trinčenemu slovenskemu narodu. Na listi so ljudje, ki so bili nekdaj majhni in nepoznani, pa so s svojo borbenostjo in predanostjo ljudstvu med osvobodilnim bojem se dvignili in povzpeli v prvo vojno vrsto, postali vodniki in junaki v boju za svobodo. Politični delavci Osvobodilne fronte so predstavili svoje kandidature na zborovanju v Trebnjem na ministerstvu za promet Franc Snoj. — Snoj je svojem govoru poudaril sledete:

"Iz volilnih imenikov so izpadli samo oni, ki so se na ta ali oni način pregrasel proti narodu, narodni časti, ki se zvezali z okupatorji in tako nimajo pravice, da bi pri boju za svobodo državni ureditvi sodelovali. Ustavodajna skupščina zasedala. V tej osvobodilni borbi se je Jugoslavija dejansko nanovo rodila in lahko mirno rečem: že ne bi bilo osvobodilne fronte, če ne bi bilo osvobodilne borbe, ki bo opredelila našo državo ter dalo državi novo, popolno in dokončno obliko."

"Osvobodilna borba je združljivo načinovanje na 4. strani.)

NAZNANILO in ZAHVALA

Potrtega sreca naznajamo sorodnikom, prijateljem in znamenjem, da je 18. oktobra, 1945, premimul naš soprog in oče —

MARTIN HRIBAR

star 71 let. Rojen je bil v Ilanu pri Domžalah. Pokopan je na St. John's pokopališču, Middle Village, L. I. dne 22. oktobra.

Združena Ukrajina

Osvoboditev Karpatske Rusije izpod madžarskih in nemških zatiralev

Ljudski komisar za zunanje v mestu Munkačevu, ki je soglasno prejel manifest, ki izraža željo naroda Transkarpatke Ukrajine za priključitev k Sovjetski Ukrajini. Sovjetska vlada izražač mnenja vsega sovjetskega ljudstva in v prvi vrsti mnenje in čuvstva ukrajinskega naroda, ugotavlja s hvalenostjo ta prijateljski akt Češkoslovaške republike, v katerem vidimo primer bratskega sporazuma o preblemu med dvema sosednjima slovanskima narodoma.

S podpisom te pogodbe* se urešnjuje stoletni sen transkarpatškega ljudstva. Združuje se s svojo matično deželo Ukrajino. Prvič v vsej svoji zgodovini je ukrajinski narod združen v svoji lastni državi. Ta pogodba je živ dokaz iskrenega prijateljstva med slovanskimi narodi in bratskega sodelovanja med SZ in češkoslovaško.

Dovolite mi, da izrazim svoje zaupanje, da bodo vsi svobodljubni narodi ugodno pozdravili to pogodbo, ki pomeni okrepitev politike miru in prijateljskih odnosov med narodi. Sovjetska vlada toplo pozdravlja narod Transkarpatke Ukrajine, ki je spet združen s svojo matično deželo Ukrajino in z bratsko družino narodov SZ! Naj bi se prijateljstvo in sodelovanje med SZ in češkoslovaško razvijalo in okreplilo v interesu procvita naših narodov in v interesu svetovnega miru".

PODKARPASKA ZGODOVINA

Podkarpatska Rusija je pokrajina v Srednji Evropi, ki leži na južnih pobočjih Karpatov in deloma v madžarski ravnini. Transkarpatka Ukrajina zavzema površino 12.600 kvadratnih km in ima po ljudskem štetju iz leta 1931. 725.300 prebivalcev, 65% prebivalcev so Ukraineri, 15% Madžari in 15 odst. Židje. Mesto Uzhgorod, katerega prebivalstvo znaša 23.700, je glavno mesto Transkarpatke Ukrajine.

Po prvi svetovni vojni je Transkarpatka Ukrajina postala del češkoslovaške republike. Pogoj karpatskih Ukrajincev so se izboljšali, toda ostali so ločeni od svojega lastnega naroda, od Ukrajine. V izpolnjevanju svoje velike osvobodilne misije je Rdeča armada izgnala nemške in madžarske okupatorje iz Transkarpatke Ukrajine, osvobodila Karpatiške Ukrajince izpod fašističnega jarma in začela od tam osvoboditev ozemlja vse češkoslovaške republike. Ljudstvo Transkarpatke Ukrajine je dobitilo možnost, da samo odloča o svoji lastni urobi.

Dne 29. novembra je bil prvi kongres Narodnega komite-

Glavne gospodarske panoge

so kmetijstvo, živiloreja in gozdarstvo, kajti polovica vsega ozemlja je pokrita z gozdovi. Industrija je slabo razvita. Skupaj z obrto zaposluje okoli 10 odst. prebivalstva in obsegajo v glavnem poljedelsko industrijo, mline, destilacije in žage. Obstajajo tudi majhne papirnice in tovarne zeplenek.

Transkarpatški Ukrajinci so del ukrajinskega naroda. Njihov jezik, običaji in kultura se le malo razlikujejo od Ukrajincev v Dnjeprovski dolini, Galiciji in Bukovini in samo zlau suda v zgodovini jim je preprečila združitev v enoto državo. Po združitvi zahodne Ukrajine z Ukrajinsko sovjeto republiko leta 1939. in severne Bukovine leta 1940. sami še karpatski Ukrajinci niso bili združeni s svojim narodom.

Od časa madžarske invazije je transkarpatška Ukrajina ostala pod tujem jarmom za več kot tisoč let. Zatiranje s strani madžarskih fevdalnih goospodov je vtinil svoj pečat prebivalstvu Transkarpatke Ukrajine, ki so do danes ostali eno najbolj zaostalih ljudstev v Evropi v gospodarskem in kulturnem pogledu. 70 odst. prebivalstva je bilo nepismenega. Ljudstvo je umiralo od lakote in kužnih bolezni. Del prebivalstva je bil prisilen da se izseli zlasti v USA in Kanado, kjer so transkarpatški Ukrajinci tvorili velike kolonije.

NEOMAJNA TEŽNJA PODKARPATSKEGA LJUDSTVA

Klub paskusom madžarskih fevdalnih mogočnikov, da bi uničili transkarpatške Ukrajince, so ti ohranili svoj jezik. Prisotnost ruskih čet na Madžarskem v letu 1848. je dala vzpudilo za veliko narodno gibanje v Transkarpatki Ukrajini. Narodno gibanje, ki je prav v tem času bilo zvezano s gibanjem vseh slovenskih narodov, se je zelo razširilo.

Ljudstvo Transkarpatke Ukrajine ni nikoli pozabilo svojega sna o zopetni združitvi z materjo Ukrajino. Po razsulu Avstro-ogrške monarhije v jeseni 1918. so bili vzpostavljeni narodni sveti v Transkarpatki Ukrajini, ki so pozivali k odločitvi o bodočnosti dežele. Januarja 1919. je bilo na sestanku predstavnikov transkarpatške ukrajinskega naroda v mestu Hust svečano proglašena združitev Transkarpatke Ukrajine z Rusijo.

Vendar je bila Transkarpatška Ukrajina v pogodbi v St. Germainu in Trianonu pridružena v novo osnovano češkoslovaško in to samo iz političnih razlogov. Dejstvo uključitve Transkarpatke Ukrajine v češkoslovaško je bilo slučajno, kajti obstajali so drugi načrti o njeni pripojitvi Poljski in celo Rumuniji. Pred letom 1939. je tvorila Transkarpatka Ukrajina v češkoslovaški avtonomno enoto.

Pri pripravljanju vdora v SZ je Hitler napravil iz Transkarpatke Ukrajine bazo za realizacijo svojih roparskih namenov. S tem namenom je Hitler po razdelitvi češkoslovaške dovolil fašistični Madžarski zasedbo Transkarpatke Ukrajine. V letu 1939. so madžarske čete zasedle to ozemlje.

("Primorski Dnevnik")

HITITE Z BOŽIČNIMI POSILJATVAMI

Če želite, da bodo vaši sorodniki in prijatelji še pred Božičem prejeli božična darila ali razglednice, tedaj jih odpošljite že več tednov pred Božičem. Na zavitke pa mora-

NOV. 21, 1945

VAŽEN DAN ŽA TISOČE
VETERANOV ARMADE SEDAJ V CIVLNEM ŽIVLJENJU

"FANT! TA PRILOŽNOST JE PREDOBRA, DA BI JO ZAMUDIL!"

"Jaz lahko pridem nazaj v Armado z mojim prejšnjim činom in v vsemi novimi posebnimi re-enlistment privilegijami, vstevši dobro plačo, hitri napredok, bonusi, podpora za odvisne, prijetni nov 20-letni pokojninski načrt, —ako jaz re-enlistam na ali pred 21. novembrom."

OD SEDAJ pa do 21. novembra se bo na tisoče armadnih veteranov zopet priglasilo v nove mirodobno redno armado Strica Samo. Kajti—vojaki, ki so bili odpuščeni med 12. majem in 1. novembrom leta 1945, so se zopet priglasijo do 21. novembra ali prej, se bodo mogli vrniti v armado z istim činom, kakoršnega so imeli, ko so bili odpuščeni.

Vojaki, ki so zadovoljivo služili 6 mesecov in so bili odpuščeni kot prostaki, bodo z zopetnim priglasom pred 21. novembrom dobili čin prostaka prvega razreda.

Vojaki, ki so sedaj v armadi in ki bodo proučili za odpust po 1. NOVEMBRU v namenu, da se zopet priglasijo v redno armado, bodo tudi obdržali svoj sedanči čin, ako se vpišejo v 20 dneh po odpustu pred 1. FEBRUARJEM 1946.

Te posebne pravice so značilne v novi postavi, ki jo je sprejel kongres, da postavi najboljše pla-

čano, najboljše vežbano mirodobno armado v zgodovini U. S. Malokaterje priložnosti za kariero celoga življenja nudijo toliko privlačnih ugodnosti.

"NAJBOLJŠA SLUŽBA NA SVETU"

Ali si morete misliti kako drugo delo, ki bi vam prinašalo dobro plačo, hrano, obleko, stanovanje, brezplačno zdravniško in zobozdravniško postrežbo, potovanje po celiem svetu, 30 dni dopusta vsakega leta, izobražbo in učenje v skoro 200 poklicih in strokah, in ste v položaju da greste v pokoj z živiljenskimi dohodki vsak čas po 20 letih službe

Ni drugega dela! Zaradi tega smatrajo vaše delo v novi mirodobni redni armadi za "Najboljšo službo na svetu."

To so samo poglavite točke nove Postave za Prostovoljni Nabor za Oboroženo Silo leta 1945. Vsak Amerikanec bi moral znati popolno povez. Zglašite se pri vaši najbližji armadni naborni postaji in dobite vse dejstva.

POGLAVITNE TOČKE NOVEGA NABORNEGA PROGRAMA

1. Pristop za 1½, 2 ali 3 leta. (Enolerni vstop dovoljen za vojake, ki so bili v armadi šest mesecov.)
2. Pristopna starost od 17 do 34 let vključno, razen onih, ki so sedaj v armadi, ki se morejo novo priglasiti v vseki starosti in za bivše vojake, pri katerih je odvisno od dolgoročne vojaške službe.
3. Vojaki, ki se zopet priznasijo, obdržijo svoje sedanje čine, ako se priznajo v 20 dneh po odpustu in pred 1. februarjem 1946. Isto velja za vojake, ki so bili odpuščeni med 12. majem in 1. novembrom 1945, ki so se priznali pred 21. novembrom 1945.
4. Najboljša plačilna lestvica, zdravniška oskrba, hrana, stanovanje in obleka v zgodovini naše armade.
5. Povisitev bonusa za zopetno priglasitev \$50 za vsako leto v aktivni službi, od kar je bil plačen zadnji tak bonus, ali pa od zadnjega vstopa v službo.
6. 20% posebne plače za službo okrnj morja.
7. Do 90 dni plačilnega dopusta, kar je odvisno od dolgoročne službe, s počitniško plačeno vojašno domov in nazad, za vojake, ki so sedaj v armadi in se zopet priglasijo.
8. 30-dnevni dopust vsako leto s polno plačo.
9. Vežbala plača (na podlagi dolgoročne službe) vsem vojakom, ki so odpuščeni, da se zopet priglasijo.
10. Povisitev 5% pri plači za vsako 3 leta službe—dodatek na mnogim drugim možnim napredovanjem.
11. Na izbiro izstopiti s polovico plače za celo življenje po 20-letni službi—ali tričetrte plače po 30-letni službi. (Pokojnina je kot za čin Master ali First Sergeant celo življenje do \$155.25 na mesec.) Vse prejšnje dejanske vojaške službe stejajo za pokojnino.
12. Koristi po GI postavi glede pravic.
13. Podpora za držino za čas vojaške službe za one, ki so odvisni od vojaka, ki se je priglasil ali novo priglasil pred 1. julijem 1946.

MESEČNA PLAČA—ENLISTED MEN

poleg hrane, stanovanja, obleke in zdravniške oskrbe.

	Starting Base Pay Per Month	MONTHLY RETIREMENT INCOME AFTER:	
		20 Years' Service	30 Years' Service
Master Sergeant or First Sergeant . . .	\$138.00	\$89.70	\$155.25
Technical Sergeant . . .	114.00	74.10	128.25
Staff Sergeant . . .	96.00	62.40	108.00
Sergeant . . .	78.00	50.70	87.75
Corporal . . .	66.00	42.90	74.25
Private First Class . . .	54.00	35.10	60.75
Private . . .	50.00	32.50	56.25

- (a)—Dodatek 20% povisitev za prekomorsko službo.
(b)—Dodatek 50% za letalsko posadko, padalec itd.
(c)—Dodatek 5% povisitev plače za vsako 3-letno službo.

SEE THE JOB THROUGH
U. S. Army
BE A
GUARDIAN OF VICTORY
AIR FORCES • GROUND FORCES • SERVICE FORCES

VPIŠITE SE ZOPET SEDAJ PRI VAŠI NAJBLIŽJI NABORNI POSTAJI

U. S. ARMY

480 Lexington Ave., N. Y. C.
240 Grand Concourse, Bronx
401-2-3 P. O. Bldg., Brooklyn

te napisati: Do not open until Christmas.

On: Vzame cigaretto v ust, in racisce knjižice nego gasolin in le cigaretov je dovolj na razpolago.

On: In kaj potem?

On: Well, ali naj gasolin rabim mesto olja in cigarete mesto sladkorja?

POGOVOR

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Knjiga daje poljubna navodila, kako postati ameriški državljan. (V slovenščini)

Cena 50 centov
Dobite pri Knjigarni Slovene Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Kupite en "extra" bond ta teden!

On: Kako to da ne?

On: Ker ni drugega vzetega

I. B.

IGRALEC

IZ SPOMINOV MLADENIČA

Ruski spisal
F. M.
DOSTOJEVSKI

ROMAN

"Madame, madame!" je šepetal des Grieux babici z najslajšim glasom prav na uho. "Madame, tako se ne sme staviti, ni možno, ni ni . . ." je govoril.

"Kako pa? Daj, pokaži!" se je okrenila k njemu babica.

Des Grieux je hitro zaklepatal po francoski, skrbel, govoril da je treba čakati pravega trenutka, začel šteti številke . . . babica ni razumela ničesar. Neprestano se je obračal k njej, da ji prevajam. Kazal je s prstom na mimo in kazal; končno je zgrabil svetnik in začel šteti na papirju. Babica je naposled izgubila potrpljenje. "Izgini, le pojdi! Prazno slamo mlatiš!" "Madame, madame," a niti sam se na stvar ne razume! Izgini!"

"Mais madame," je zaščebetal des Grieux in začel znova razlagati in kazati. Komaj se je že zdrževal.

"Postavi torej enkrat, kakor on govorji," mi je ukazala babica. "Bomo videli! Nemara res pride!"

Des Grieux je hotel samo odvrniti od vsoh vsot, predlagal je staviti na številke, po eno jek in na celoti. Postavil sem po njegovem navodilu po zlatu na vrsto prvih dvanajst lilih števil in po pet zlatov na vrsto števil od dvanajst do osemnajst in od osemnajst do štindvajset. Vsega skupaj smo postavili šestnajst zlatov.

Kolo se je zavrtelo.

"Zero!" je zaklical kruper.

Vse smo izgubili.

"Tepec!" je zaščirala babica na des Grieux. "— Ti protivni Francozi, ti! Pa še svetujo, nezramnež! Izgini, poberi se! Ničesar ne razume, pa se meša!"

Strašno razčarljeni des Grieux je skomignil z rameni, porogljivo pogledal na babico in odšel. Des Grieux za njim.

"Poklici Praskovjo!" je velela babica Marti.

Čez pet minut se je vrnila Marfa s Pavilino. Ves ta čas je bila Pavilina v svoji sobici z otroci in je najbrže nalašč sklenila, da je ne bo ves dan na izpregled. Oblijeje njeni je bilo resno, otožno in skrbi polno.

"Praskovja," je začela babica, "je-lis res, kar sem prejela od strani slišala, da se hoče baje te tepe, tvoj očem oženiti s to neumno, lahkomisljeno Francozinjo! Igralka je kati, ali še kaj slabšega? Povej, ali je to res?"

"Prav gotovo ne vem, babica," je odvrnila Pavilina, "toda iz besedi mle Blanche same, ki ne vidi potrebe skrivati, sklepam . . ."

"Dovolj!" jo je prekinila babica energično. "Vse razumeni! Vedno sem si mislila, da se mu kaj takega pripeti, in vedno sem ga smatrala za silno prisojenega in lahkomisljnega človeka. Napisil se je, da je general, kar je še postal, ko je šel kakor pokrovnik v oddelku, in se dela tako važnega. Jaz, draga moja, prav dobro vem, kako ste pošljili v Moskvo brzojavke: "Stegne li kmalu starka nege!" Dedčine ste čakali, kajti brez denarja ga ta podla deklina — de Cominges se zove kaj ne? — niti za svojega lakaja ne vzdame; poleg tega pa ima še umetne zobe. Pravijo, da ima lepe denarce, da jih izposojuje na obresti; kapital ima. Tebe, Praskovja, ne dolžim, saj ti nisi pošljila brzojav, in prejšnjega te tudi nočem spominjamti. Vem, da si slabeza značaja — osa! Če pješ, zateče. Toda žal mi je za te, kar sem ljubila tvojo pokojno mater Katarino. Ali nočes? Pusti tu vse in pojdi z menoj! Saj se nimaš kam dejati; tudi je ne pristojno za te, biti sedaj z njimi skupaj! — Stoj!" je prehitela Pavilino, ki je hotela odgovoriti; "nisen še končala! Ničesar ne bom zahvalila od tebe. Hišo, dvorec, imam v Moskvi, sama voš; lahko si izgovoriš vse nadstropje za se, četudi cele tedne ne prideš k meni, če ti ne bo ugajal moj značaj! Torej hočeš ali ne?"

"Kam izvolite odpotovati?" je vprašala Marfa.

"Kaj te briga? Kar te ne peče, tega se ne dotikaj! Potapič, pospravi vso prilago! Odpotujemo nazaj v Moskvo. Petnajst tisoč zlatov sem zafrekala!"

"Petnajst tisoč, matuška! Bog obvari!" je vskliknil Potapič ter sklenil obzalovalno roke, misleč najbrže, da ji bo to po godu.

"No, no, tepec! Še vzdihoval bi! Molči in pospravljaj! Hitro naj predloži račun, takoj!"

"Prvi vlak gre ob devetih in pol," sem ji rekel, da bi ustavil njenog naglico.

"A koliko je sedaj?"

"Pol osmih!"

"Kakšna neprijetnost! Toda nič ne de. Aleksej Ivanovič, ni vinarja nimam v denarju. Tu imam dva papirja, steci tja in menjaj mi ju. Sicer nimam s čim potovati!"

(Dalje prihodnjic.)

FRANC SNOJ NA MNOŽIČNEM ZBOROVANJU V TRBNJEM

(Nadaljevanje z 2. str.)

žila vse pozitivne sile, združila jih je v eno samo enotnost, v eno samo skupnost s ciljem, v eno samo skupnost s ciljem, izgnati okupatorja, dati državi temelj ter to državu, ki se je začelo kovati v osvobodilnih borbi, utrditi, da bo ta država res močna, enotna, da bo zgled vsem državam v Evropi.

"Ni danes druge sile, druge organizacije v državi, ki bi bila sposobna, da bi izvedla novo dežele. Danes je samosvobodilna fronta sposobna, da prevzame nase vse težave in žrtve."

"Opozicija se je združila samo z namenom, da bi razbila osvobodilno fronto. Nima pa nikakega programa, je breznačelna. Nima ničesar, kar bi dalo jamstvo, da bo težke naloge, ki so pred nam, tudi rešila in izpolnila."

"Prav danes, ko so se začela v Londonu mirovna pogjanja, pri katerih smo Slovenci in Jugoslaveni močno zainteresirani, je še bolj potrebno,

da smo vsi Slovenci in Jugoslaveni strnjeni v eni fronti samo od delegacije, ki v Londonu sklepa, ki se pogaja, ki se bori, temveč je prav tako odvisno od nas samih, kako bomo enotni in složni."

(Podatki: "Ljudska pravica" z dne 9. 19. 45.)

ZANIMIVI FILM

Sedaj se proizvaja v Winter Garden gledišču na 50 cesti in Broadway, New York City, zelo zanimiv in smešno zagone-

ten film, po imenu "Blithe Spirit" in ki ga nazivljajo "The Spicy Motion Picture Comedy in Blushing Technicolor". Proizvaja se nepretrgoma vsaki dan od 9:30 zjutraj do pozno zvečer ter po zmernih ljudskih scenah. Ako si želite par ur duševnega razvedrila, tedaj si oglejte ta film prej ko mogoče.

Nadalje se je prikazoval v posebni predstavi zastopnikom

tuježenih listov dne 2. t. m. nov in zelo pomemben film po imenu "The Spanish Main" v katerem v glavnih vlogah nastopajo Paul Henreid, Maurine O'Hara, in Walter Slezak. Ta zanimivi film se bo priležit prikazovati v RKO Palace, 47 Street in Broadway in sicer jutri v torek 6. t. m. — AFS.

ZOPET V CIVILU

Red Lodge, Mont.—Iz armade so bili odpuščeni sledči: Joe Papež, v armadi čez štiri leta in se udeležil invazije v Afriki in Italiji; August Gaborian, v vojni čez tri leta in se udeležil več bojev na Pacifiku; Roland Raunikar, v akciji na evropskem in afriškem bojišču in v službi čez tri leta; William Grušovnik, v službi pri letalcih približno štiri leta; Steve Karina, v Alaski okrog tri leta; Joe Klopcich, ki je služil pri trgovski morarici od letošnjega marca.

Izročite svoje porabljene maščobe. — Sedaj dobite 4 rdeče točke mesto 2

SMRT PIONIRJA

Lorain, O.—Dne 13. oktobra je umrl Joseph Mramor, star 80 let in v Ameriki 52 let. Rojen je bil v vasi Selšček fara Begunje pri Cerknici in znan kot Brinarjev oče. Zapušča ženo, 2 sinova in 6 vnukov.

NOV GROB V INDIANI
Indianapolis, Ind.—Tukaj je umrl Frank Turk, star 60 let. Zadel ga je mrtvoud. Zaušča ženo, tri sinove, tri hčere in sestro v Pensylvaniji.

HELP WANTED (MALE)

Apprentice Maintenance MEN

PLEASANT WORKING CONDITIONS
AT AIRPORT

GOOD HOURLY RATE

Apply 9 to 12 A. M. or SATURDAYS

TRANCONTINENTAL & WESTERN AIR INC.

HANGAR No. 6
LA GUARDIA FIELD, N. Y.

(215-221)

PRESSMAN

CYLINDER PRESS WITH AUTOMATIC FEEDERS

Good Steady Job for A-1 Man
Salary over scale for good and experienced pressman

PACIFIC PRINTING CO.

37 EAST 18th ST., N. Y. C.

(215-221)

MAN

To Clean and Weigh Fish

— GOOD PAY —

EXCELLENT OPPORTUNITY

Steady Work All Year Round

SANITARY FISH MARKET

225 EAST 12th ST., N. Y. C.

(215-221)

Printing Press Feeders

Hand Feeders

on CYLINDER and JOB PRESSES

Experienced Preferred

GOOD PAY STEADY WORK

L. A. LIERS CO. INC.

312 E. 23rd ST., N. Y. C.

(210-216)

HELP WANTED ::

ŽESENSKO DELO

ROČNE ŠIVALKE !!

Izurjeni imajo prednost

Iznati se dobre plačljive stroke.

Dobra plača. — Prijetne delavške razmere. — POTREBUJEMO tudi izurenje delavke na naravnih lasujah.

Vprašajte: FLEISCHER & CO.

12 WEST 27th ST., N. Y. C.

(215-217)

HOUSEKEEPER - COOK

FOR BUSINESS COUPLE — NO CHILDREN

MUST BE GOOD COOK AND COMPETENT HOUSEKEEPER

CALL PL 3-8474 for interview

(215-217)

WINDERS & CONERS

EXPERIENCED ON UNIVERSAL CONE

FOR EVENING WORK — HOURS:

3-10 P.M. — HIGHEST RATES

Apply: 87 — 35th STREET

BROOKLYN (5th Floor)

(213-219)

RADIO ASSEMBLERS

EXCELLENT OPPORTUNITY

TO LEARN ELECTRONICS

GOOD PAY

EXPERIENCE UNNECESSARY

LINCOLN ELECTRONICS

633 — 11th AVENUE N. Y. C.

(215-217)

ENAMEL CHARGERS

NA ZLATNI NI

IZURJE NE

DOBRA PLAČA

J. J. LUDWIG

80 NASSAU ST. N. Y. C.

BA 7-1421

(212-218)

HELP WANTED ::

FINGER WAVER!!

EXPERIENCED

HIGH SALARY 5 DAYS

FOR EVENING WORK — HOURS:

3-10 PM. — HIGHEST RATES

Apply: JACK HAIRSTYLIST

1474 PITKIN AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

Phone: DI 2-8422

</